

ces de terra al peu de la muntanya. El basc *pezoin* recorda vagament el ky. *perth* 'clos, tanca', provinent d'un britònic comú *PER(P)TI- (= irl. *ceirt* 'verger' < Q^{ERQ}TI-); Schmoll, *Vorkelt. Idg. Hisp.*, pp. 95, 96n., els cerca possibles parents protohispanics (altrament sense afinat visible amb el mot cat. o el basc), però sembla que hem de renunciar a una pista cèltica o indoeuropea per aquesta banda, ni imaginant un derivat *PERPTIONE, car la -r- no s'hauria perdut davant ç en català ni en basc.

Peçola té bastant d'extensió en la toponímia com a nom de peces de terra: «in una *peciola* alaudii quam tenet A. Capitis Ville ad Ipsos Torrentes», doc. del S. XII de l'Arxiu de Solsona, referent al terme de Miravés, no lluny del cap del bisbat. *Can Montmany de Peçoles* que forma oposició amb *Can Montmany del Pla* al B. Llobregat. I, passim, per tot el Nord del Princ. i Ross., fins a la frontera lingüística, en part amb aglutinació *Les Espeçoles* (així nom d'una partida, a Vingrau de les Corberes).

CP.T.: *Peça-llarga* = 'levita' o 'catracòlica', sembla que també s'aplicava a una espècie de gambeto: Pau Gibert disfressa de bandoler la noia raptada, posant-li «barret ros, / al coll una *peça-llarga*, / las pistolas an els pits» (mj. S. XVIII), MilàF (*Romllo.*, 124C, recollit a Argentina); «els en demana llicència per ser soldat de cavall; / li'n donaven *peças llargas*, pistolas y un cavall blanc», id., id., 319.16; «trista de mi, desdítxada! / que veig vení 'ls meus germans: / pistolas y *peças-llargas*, que la vida 'm llevaran», id., id., 411. «Només tenim un retrat d'En Pep Ventura --- era una institució. Anava a les festes amb la *peça-llarga*, la 'catracòlica», Coromines (*Pep de la Tenora*, O. C., 1230a, § 22). El músic de sardanes Soldevila («Catroi») explica: «La *catracòlica* era una *levita* o *peça llarga*». L. Casellas diu que els músics de la cobla d'En Pep anaven tots amb *peça llarga* i barret de copa alta (ibid., 1232b7, 24).

Pismago (?) «m. Tros gros; peça de grans dimensions» com a recollit a Vimbodí, *AlcM*, amb l'exemple «quin *pismago* de carn!». Mossar. de *PETTIUM MAJUS? Cf. it. *pezzo* 'tros, bocí' (*pezzetto* ja en Firenzuola, S. XVI). Fonèticament fóra concebible en mossàrab *piç-maïo* > -ao > -ago; TTĪ dóna algun cop ç en mossàrab igual que CĪ i C⁶.¹, però la toponímia valenciana sembla indicar que el resultat més freqüent de (T)TTĪ fou ç; també la i s'explicaria en fonètica mossàrab, i àdhuc altrament. Tanmateix hi ha molt de suspecte en aquesta etimologia: a) el masculí no existeix més que en l'it. *pezzo*; b) la data d'*AlcM* manca de tota confirmació, i Joan Sales, bon coneixedor dels parlars d'aquella zona, no sols no coneixia el mot, sinó que han resultat negatives les indicacions que el vaig pregar de fer els anys 1977-8; c) cf. *busnaga* «moca de peix», Lab. 1839; d) tota l'etimologia és bastant rebuscada. Tanmateix sembla que valdria la pena d'insistir a fer recerques. A Vimbodí sembla haver comptat *AlcM* amb un corresponsal actiu; i, entre les dades que citen d'allà, recordo haver-ne notat de valuoses. És dubtós que vagi amb això un *pissot* 'carràs d'ave-

llanes' recollit per Casac. l'any 1923 per a l'*ALCat.* a Maella, més aviat anirà amb *peçó* (PEU).

¹ Així explica el nom del cèlebre filòsof *Ibn-Bāǧǧa* (que se sol llatinitzar arbitràriament com *Avempace*), «by a Romance word meaning 'silver'», Nykl, *Hispano-Arabic Poetry*, p. 252. *Avempace* va néixer a Saragossa a la fi del S. XI. — ² No existeix un català *peya* que el *Grundriss* de Gröber (I, n. 3) donava com a forma catalana del mot; no valdria la pena d'advertir-ho si no se'n servís Espinosa (*Arcaïsmos Dialectales, la conservació de s y z sonoras en Salamanca y Cáceres*, Md. 1935, 27, n. 1) com a base per als seus infundats escrúpols contra la forma bàsica *PĒTTIA. — ³ No ho són els Srs. Ch. H. Livingston i G. Tilander, que pretengueren després reemplaçar-la per fantàstiques i ben supèrflues combinacions, refutades unànimement per JHubschmid (llarga nota de sis pàgines, *ZRPb.* LXXII, 1956), Wartburg (*FEW* VIII) i jo mateix, en el *DCEC/DECH*. Inútil tornar-hi. — ⁴ Atesa aquesta b-, potser *Bussunarits* (mun., 7 km. E. de Donibane-Garazi, documentat *Buzumariz* 1513 i S. XVII), hi ha un cognom *Bezunartea*, que Mitxelena agrupa amb *pezoin*. Més dubtós encara lligar-hi un antic «xief» *Pinsun* [1385], poc al S. d'Orthés i encara un altre *Pinsun*, veg. PRaymond, *DicTTop.* B-Pyr.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
peça ha, *peça de terra*, *peça de suro*, *posar una peça*, *peces de llinet*, *bona peça*, *una peça*, *pecejar*, *especejar*, *peçal*, *peçarrona*, *pecer*, *peceta*, *peçó*, *Los Pessos*, *Los Tres Pessos*, *Pessós*, *Pessonada*, *Plana-Pisuenya*, *Bony de Pesoles*, *Peçola*, *Can Montmany de Peçoles*, *Les Espeçoles*, *peça-llarga*, *pismago*.

Pecador, -dora, *pecadriu*, *pecaire*, V. *pecar* *Peçal*, V. *peça*

PECAR, pres del ll. *peccare* 'faltar, fallar', 'pecar'. □ 1.ª doc.: fi S. XIII, *VidesR*, Llull.

«Tres acusadors --- lo Diable recitan --- en qual ora nós *pequem*», *VidesR*, 4v2. «Dix Nathana — Si yo són en vostra companyia --- mayor mèrit n'aurets si podets haver abstinència --- Blanquerna respòs — Vedat és --- que hom no tempte Déu, ni si mateix ---. Con a aventura s'esdevé cas que hom cau, per alcu accident, en stament on ha ocasió a *peccar*, adoncs cové que hom ús de les virtuts, segons la manera que vós dehits; per què yo no-us menaria per re en ma companyia», *Blanq.* (I, § 6, *NCL* I, 75.3).

No en manquen altres casos en Llull, sobretot en les seves obres doctrinals i teològiques; però l'arrelament més ràpid i profund que prengué en la llengua el mot *pecat*, es fa sentir per la freqüència respectiva, fins en l'obra lulliana. En els segles medievals següents, fins el verb es mostra ja prou sovint en textos de to popular, en lloc de *fer pecats*: «tu *pequest* en dar-me ço que teu no eras», «Senyor, *pequí* e d'ací avant jamés no-u faré», *Eximplis e Miracles* (Ag. I, 11, 75 etc.).